

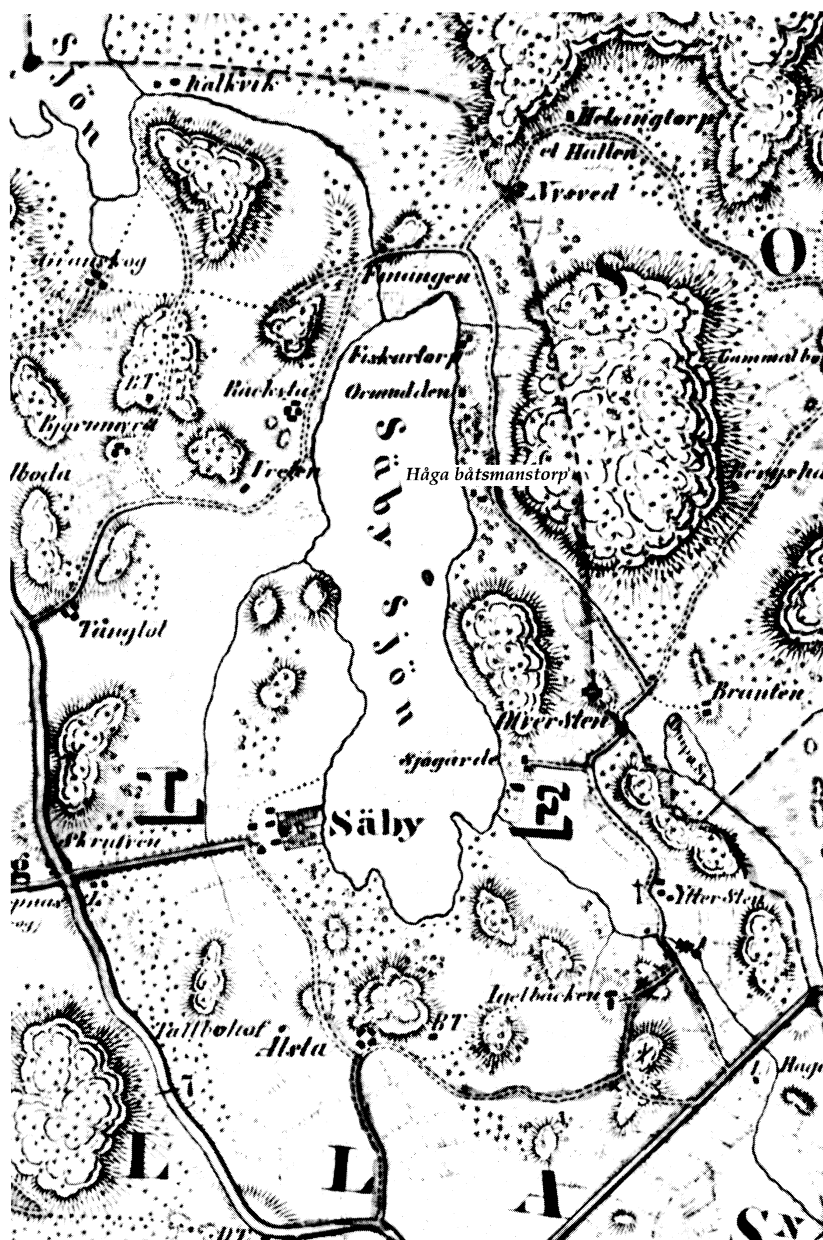
(ur Järfälla Hembygdsblad 2005/3-4)

Håga båtsmanstorp

av Lars Gustafsson jr

Vid slätterdagen på Håga båtsmanstorp söndagen den 12 augusti 2001 berättade jag lite om det svenska militära indelningsverket i allmänhet och Håga båtsmanstorp i synnerhet. Följande artikel är en utvidgad version av den berättelsen.

Först ett par ord om torpets namn och läge. Att det har fått sitt namn av byn Håga förstås omedelbart. Namnet Håga har tolkats på lite olika sätt. En tolkning är att det är släkt med "hög", en annan att det – i formen Hova – går tillbaka på "hof" som betydde "förfärd mans gård" eller "tempel". Ortsnamnsforskaren Karin Calissendorff verkar i Järfällaboken II närmast luta åt den senare betydelsen.

Del av karta från 1846 av C.O. Funck. Håga båtsmanstorp ligger på östra sidan av Säbysjön. Utifrån Säby gård tar man sig dit via vägen söder om Säbysjön mot Igelbäcken och sedan norrut.

När jag under 1930-talet själv, genom ett par skolkamrater i Barkarby, Erik och Gösta Östlund, blev bekant med platsen, kallades den Håga rutor, en beteckning som senare kom att tas med på ekonomiska kartan 1951. Hur denna beteckning uppkommit vet jag inte. En gissning kan vara att de små, kvadratliknande åkerlapparna inne i skogen faktiskt tedde sig som rutor.

Håga båtsmanstorps läge tarvar en förklaring. Det ligger rätt långt från Håga by, ca 2,5 kilometer nordnordväst om denna och i själva verket på byn Stens ägor. Den byn, som ligger närmare torpet, ca 1,5 kilometer, borde snarare – tycker man – ha gett namn åt torpet. Att så inte blev fallet torde ha att göra med förhållandena då torpet etablerades på 1680-talet. Håga var då den större bebyggelsen (4 gårdar), jämfört med Sten (2 gårdar). Båda byarna var tillsammans en båtsmansrote, där Håga i kraft av sin storlek var stamroten och således fick ge namn åt torpet. Noteras kan emellertid att 1872, då båtsman Carl August Hågmans rulla lades upp, när han blev båtsman, så anges i rullan Sten som huvudrote.

Håga båtsmansrote går alltså tillbaka till den tid då det yngre indelningsverket upprättades genom beslut på riksdagen 1682 men med den enväldige Karl XI som organisatören och den pådrivande.

Organisationen av det militära indelningsverket på 1680-talet byggde emellertid på en tidigare organisation från åtminstone Gustaf II Adolfs tid, som brukar kallas det äldre indelningsverket. Av detta finns en del spår i Järfälla, dock inte på Håga och Stens områden vad beträffar båtsmanshåll. Däremot redovisas i mantalslängden 1655 en soldat Erik Andersson på Håga. Var han bodde är okänt, kanske var det i själva Håga by. Något särskilt soldattorp omtalas ej i mantalslängden. Någon båtsman vid Håga redovisas inte förrän i mantalslängderna från 1710-talets mitt.

Först emellertid något om den organisation som Håga båtsmanstorp ingick i, alltså det yngre militära indelningsverket. Vårtrakt, Sollentuna härad, som bestod av socknar-) na Bromma, Spånga, Järfälla, Sollentuna och Ed, berördes främst av två vapenslag, kavalleriet och flottan; kavalleriet genom att här fanns dels boställen till officerare och underofficerare, dels rusthåll med torp för ryttare och dragoner; flottan genom ett flertal båtsmanstorp.

Vad beträffar flottan, som jag kommer att uppehålla mig vid eftersom artikeln gäller Håga båtsmanstorp, så fanns i hela Sverige 29 båtsmanskompanier med 5.667 båtsmän. Siffrorna avser 1800-talets mitt och är hämtade ur Claes Grills bok "Statistiskt sammandrag av Svenska Indelningsverket".

Det var Södra Roslags 2:a båtsmanskompani, från 1874 benämnt Roslags 1:a båtsmanskompani, som Sollentuna härad tillsammans med Vallentuna och Långhundra härader samt Danderyds, Värmdö och Åkers skeppslag, skulle rekrytera båtsmän till. Detta kompani hade 137 rotar, varav 27 fanns i Sollentuna härad, fördelade med 4 i Bromma, 10 i Spånga, 3 i Järfälla, 7 i Sollentuna och 3 i Ed. Järfällas båtsmansrotar hade nummer 48 (Håga och Sten), 51 (Ålsta) samt 52 (Rocksta eller Sund). Det sistnämnda hade 1832 flyttats över från Sundby i Bromma socken, därav alternativnamnet.

Enligt denna s.k. rotering åtog sig alltså ett antal gårdar, vanligen 4 i båtsmanshåll, att anskaffa och underhålla en båtsman och utgjorde därmed en rote. Bönderna blev härigenom befriade från utskrivning av soldater. Detta frångicks givetvis under de delar av 16- och 1700-talen, då krig var det normala tillståndet i landet. Båtsmannen skulle inneha ett torp med stuga, uthus för 1 å 2 kor och några får, åker på ca ½ tunnland samt äng och mulbete. När han anställdes fick han städ-selpengar samt lega, inkluderande hela första bosättningen. Kontantlönen var vid 1800-talets mitt 2 riksdaler 33 skilling och blev senare 4 riksdaler. Hårtill kom ett s.k. hemkall, som kunde bestå av spannmål, potatis, hö, halm, vedbrand, matvaror, m.m. Beklädnaden ansvarade roten för till 1848, varefter Kronan övertog denna och roten betalade en avgift. Vapen och övrig utrustning bekostades av Kronan.

Uppgårelsen mellan roteböndema och båtsmannen fastlades i ett kontrakt, vars detaljer kunde växla från fall till fall.

Som nämnts är båtsmän på Håga kända först från 1710-talet. Mantalslängderna 1716-25 upptar namnet Lars Bryggare, några år skrivet Brytare, som ordinarie båtsman med notering om avsked 1725. Som fördubblingsbåtsman, dvs reserv, upptar mantalslängden Mårten Mältare 1717 samt (med varierande skrivningar) Lars Andersson Hielp 1718-24. Den sistnämnde antecknas som ordinarie från 1725 efter Lars Bryggare.

I generalmönsterrullan 1729 upptas Lars Andersson Hielp som antagen i tjänst 1717 vid 17 års ålder. Han är född på Södermalm i Stockholm och 29 år då rullan upprättas. Han uppges ha sjövana och har tjänstgjort 6 år till sjöss och varit ordinarie båtsman i 8 år. I rullan uppges Hielp ha fått avsked den 16 juli 1728. Han föreslog då själv en annan i sitt ställe, nämligen Johan Johansson Smitt, född i Visnum i Värmland och 28 år gammal. Denne rymde emellertid samma år och därför antecknas torpet som vakant 1729. I mantalslängderna fortsätter Hielp att noteras på Håga t.o.m 1730.

I 1731 års mantalslängd skrivs Lars Hagman som ordinarie båtsman på Håga och 1732-43 Jan Hågman. Det är från denna tid regel att båtsmännen på Håga börjar kallas Hågman.

Uppgifterna om båtsmännen är under större delen av 1700-talet knapphändiga. Vi känner i bästa fall namn och tjänstgöringstid. Undantag är några perioder då husförhörslängder finns.

Således vet vi av husförhörslängderna 1733-35 att Jan Hågmans hustru heter Anna. De har dottrarna Mareta och Anna samt sonen Anders. Vid husförhör i mars 1733 noteras male, dvs dåligt, för båtsmannen och sonen i katekesen samt att dottern Mareta kan läsa innantill. Av förhör i november 1733 framgår att hustru Anna också kan läsa innantill. Vid förhör i mars 1735, som f.ö. hålls i Kalvshälla, noteras för dottern Anna bene, dvs väl, i katekesen och för båtsman Jan Hågman, att han kan läsa innantill och i katekesen "rätt braf". Jan Hagman avlider 1742 och begravs den 2 februari. Han var då 36 år.

Från perioden 1756-73 vet vi att båtsmannen Nils Persson Hågman är 37 år gammal 1756 liksom hustrun Catharina Persdotter och att de har två barn, Eric 2 år och Peter nyfödd i september 1763.

I husförhörslängden betygssätts båtsmannen med "tämligen" och hustrun med "någorlunda" i katekeskunskap. Nils Hågman efterträdde troligen Jan Hågman 1744 eller 1745 och är kvar i tjänst på Håga till 1774. Han står som avskedad båtsman i mantalslängden 1775, men bor uppenbarligen kvar på torpet ännu 1786, då hans hustru Caisa Blomberg avlider, 56 år gammal. Han står då som "gamle Hågman" och är 66 år. Han avlider den 19 maj 1790 av ålderdom, 70 år, och bot då i Fattigstugan. Han har således flyttat från Håga mellan 1786 och 1790.

Nästa båtsman heter Hans Hågman och han upptas i mantalslängden fr.o.m. 1775 och tillträder 1774. Han finns i besiktningsmönsterrullor 1779 och 1782, då han alltså noteras för innehav av jacka, byxor, strumpor, skor, skjorta och hatt. Det är oklart hur länge han finns på Håga.

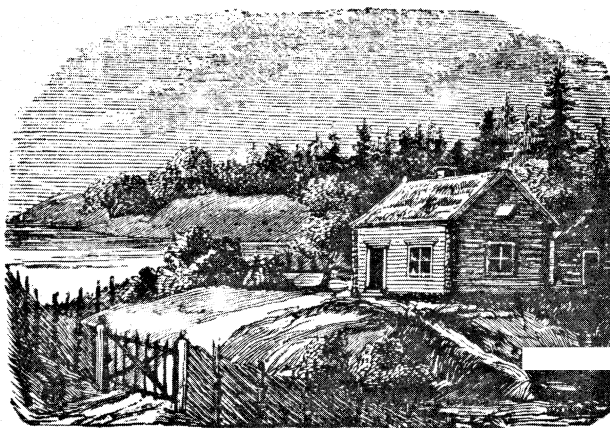
Det är egentligen först från 1800-talets början vi har kontinuerliga och någorlunda fylliga uppgifter om båtsmännen på Håga. Under de sista 100 åren av torpets historia kan noteras att sju båtsmän innehåft torpet. Fem av de sju är födda i Uppland och två i Västmanland. En är infödd järfällabo. Från ett relativt nära grannskap, Stockholms-Näs, Färentuna och Håtuna, kommer tre av båtsmännen.

Även båtsmännens hustrur uppvisar en likartad spridning, en är född i Järfälla, en i Sollentuna och en i Ekerö, ytterligare två i Uppland och två i Västmanland.

Båtsmännens ålder vid inflyttningen är ca 25 år med en mycket liten åldersmässig spridning. Deras tjänstetid varierar däremot avsevärt mera, mellan 6 och 23 år.

Från åtminstone 1792 heter båtsmannen på Håga Mats Hågman, född i Vittinge 1758. Hans hustru Anna Andersdotter är född i Roslagen 1752. Den 21 oktober 1792 är båda makarna dopvittnen. Mats Hågman tillhör dem som uppfodrats till tjänstgöring och ska inställa sig vid Kungl. Skeppsvarvet den 6 juni 1805. Han noteras för husförhör den 23 februari 1807 och troligen även i oktober (texten är oklar).

Hans hustru tar nattvarden den 25 oktober 1807. Senare noteringar om familjen finns inte. I utflyttningslängden står bara "borta" för mannen och en dräng, medan hustrun noteras som flyttad till Stora Kärrboda. Hon står där som inhyses båtsmanshustru och i utflyttningskolumnen som "borta".

Båtsmanstorp. Ur boken Statistiskt sammandrag av Svenska indelningsverket av C. Grill

I den husförhörlängd som omspannar åren 1804-10 finns två fördubblingsbåtsmän, Eric Persson och Eric Nilsson, skrivna, den förste född i Munktorp 1781, inflyttad från Näs socken och död.

Inga tidsuppgifter finns om in- och utflyttningar. I dödboken kan inte Eric Persson återfinnas under den aktuella tiden (1807-10).

Från 1809 finns Erik Hågman på torpet. Han är född i Markim. Hustrun heter Anna Maria Almqvist. De har sönerna Eric och Carl, födda i Järfälla 1807 och 1810 respektive. Den sistnämnde dör redan 1812.

Båtsmannen upptas i in- och avmönstringsrullor 1812. Familjen avflyttar till Råcksta i Spånga socken.

År 1820 tillträder Carl Petter Hågman torpet. Han kommer från Skå socken, men är född i Håtuna 1754. Han gifter sig på nyårsafton 1821 med Brita Catharina Carlsdotter, som är född i Sollentuna 1796 och närmast kommer från Igelbäcken. De får fem barn, födda 1822, 24, 27, 28 och 31.

Båtsmannen avlider 1831. Han hittas enligt dödboken den 2 februari frusen till döds ute i skogen, endast 36 år gammal. Han begravs den 8 februari och samma dag hålls bouppteckning. Arvingar är änkan och de fyra barnen varjämte det noteras att änkan är i grossess. Dottern Maja Lotta föds sedan den 27 mars. Boets tillgångar värderas till 52 riksdaler 26 skilling banco och skulden är 4 riksdaler till båtsman Wäsberg, varför behållningen blir 48 rdr 26 sk bco. Av inventarierna är kläderna den största posten på nära 24 rdr. Husgeråden kommer därefter med

drygt 18 rdr. Övriga tre inventariegrupper möbler, kreatur och övriga redskap upptas alla till ca 3 rdr vardera liksom också en guldring.

Klädesuppsättningen består av blå kapprock (en capeförsedd, vid långrock med ärmar och krage), syrtut (knappförsedd långrock med slag och skört), 2 par byxor, 3 västar, 1 tröja, 1 par stövlar, 1 par skor, 2 skjortor, 1 par strumpor och 2 hattar. Jämfört med torpare vid samma tid får nog denna uppsättning betraktas som mycket god, vilket i huvudsak är en följd av den militära reglementeringen.

Bland husgeråden finns bl.a. 2 kaffepannor, 7 tallrikar (6 av tenn, 1 av koppar) samt diverse grytor, fat, pannor och skålar. Av övriga redskap märks eldgaffel, besman, handkvarn, 2 tinor och 2 rakknivar. Kreaturen utgörs av tacka och 2 lamm, alltså under det normala beståndet för en båtsman eller soldat.

Möblemanget är påfallande påvert med endast fällbord, väggur och 2 klädeskistor redovisade. Måhända fanns mer men var av så dålig beskaffenhet, att det inte ansågs värt att ta upp.

En intressant upplysning är att "en skomakarverkstad" redovisas utan detaljer. Det tyder på att Carl Petter Hågman utövade skomakar yrket emellan tjänstgöringsperioderna.

Bouppteckningen är undertecknad av änkan med bomärke. En av värderingsmännen är nämndeman Hans Jansson i Sten, som också undertecknar med bomärke.

Carl Petter Hågman efterträds 1831 av Pehr (Petrus) Jansson Hågman, som är född på torpet Andeboda i Järfälla den 16 juli 1808 och närmast kommer från Ålsta by, där han varit dräng hos bondeänkan Maja Lisa Jansdotter. Hans föräldrar är torparen Johan Ersson och dennes hustru Brita Caisa Ihrström.

Pehr Hågmans hustru Stina Lisa Ersdotter är född i Köping 1811 och flyttar in från Stockholm 1832, när de gifter sig. De får under tiden på Håga fyra barn, varav två dör tidigt. Familjen flyttar 1843 till Hjulsta i Spånga socken, där han skrivs som avskedade båtsmannen Pehr Jansson Hågman. Roten är därefter vakant några år.

Nästa båtsman på Håga blir Anders Hågman. Han kommer hit från Sollentuna 1845, men är född i Stockholms-Näs socken 1820. Hustrun Maria Catharina Lindqvist är född i Ekerö socken 1817. Familjen har två egna barn och ett fosterbarn, men dessutom bor här en kortare tid hustruns mor, som är änka, med en son och två dotterbarn.

Anders Hågman får en ganska kort tid på Håga. Han avlider i lungsot på Serafimerlasarettet i Stockholm redan den 28 januari 1851, 30 år gammal.

Inom ett halvår därefter avlider familjens fyra barn; fosterbarnet Emilia Augusta den 19 februari av torsk (gråvita beläggningar på slemhinnor bl.a. i munnen orsakade av jästsvampar), sonen Anders Gustaf den 11 mars av vattusot, sonen Carl Ludvig den 9 juni av bröstinflammation och fosterbarnet Maria Lovisa den 21 augusti av bröstsjukdom.

Änkan flyttar därefter till det närbelägna torpet Sjögärdet, där för övrigt ytterligare ett fosterbarn Carl August dör i torsk den 12 oktober 1852.

Ny båtsman på Håga 1851 blir Carl Mauritz Hågman. Han är född i Västerås 1818 och kommer närmast från Spånga. Hustrun Johanna Margareta Ersdotter är född i Rytterne socken 1819.

Man kan följa familjens väg genom barnens födelseorter. Den har gått från Rytterne över Tumbo och Spånga till Järfälla. Av de fem barnen, födda 1844, 47, 50, 53 och 57 är de två senaste födda i Järfälla.

Carl Mauritz Hågmans tjänstetid på Håga blir jämnt 20 år. Han avlider på Garnisons-sjukhuset i Stockholm 1871, 53 år gammal. Dödsorsaken anges ej i dödboken.

Vid bouppteckningen befinnes tillgångarna vara 266 riksdaler riksmünt och skulderna 30 rdr rmt. Den största tillgångsposten är kreatur med 2 kor à 50 rdr, 1 kalv à 15 rdr och 2 får à 8 rdr, tillsammans 131 rdr, således hälften av tillgångarna. Näst största posten är mannens gångkläder om 40 rdr, med 4 rockar, 1 päls, 4 västar, 2 par byxor, 1 par stövlar, 1 par skor, 8 skjortor, 4 par strumpor och 3 mössor.

Möblemanget har värderats till nära 20 rdr och består av bl.a. chiffonje, byrå, skåp, skänk, 3 bord, 4 stolar, 2 klockor, spegel och 4 tavlor, således en betydligt rikhaltigare uppsättning än 40 år tidigare.

Av husgerådet finns nu också förutom de traditionella föremålen av koppar, järn och bleck även porslin och glas i form av kaffekoppar, tallrikar, glasskål och kannor. I övrigt redovisas en vävstol, ett parti garn och ull samt 8 tunnor potatis à 3 rdr, således 24 rdr, en av de högre enskilda posterna.

Bouppteckningen är undertecknad av änkan och sonen Johan, båda med egna namnteckningar. Bouppteckningen är utskreven och upprättad av godsägare Elof Silfversparre på Hägerstalund, dit Håga hörde. Han är vid denna tid rotemästare för Håga-Stens båtsmansrote i egenskap av arrendator av Hägerstalunds gård.

I denna egenskap tecknar han den 2 mars 1872 kontrakt med en ny båtsman, Carl August Eriksson. Denne, som är född i Färentuna socken 1848, är således 23 år vid tillträdet och ogift. Han kommer närmast från Igelbäcken eller Stens vattenkvarn, där han varit dräng.

Av de handlingar som upprättas 1872 framgår följande om den nye båtsmannen. Han är liten men satt till växten, har ljusgrå ögon och ljusbrunt hår samt normalt färgsinne. Han har försvarlig kristendomskunskap, är oförhindrad att begå nattvarden, är vaccinerad och åtnjuter medborgerligt förtroende.

I det kontrakt som upprättas mellan roteintressenterna och båtsmannen regleras parternas skyldigheter och rättigheter. Båtsmannen erhåller i lega 35 riksdaler riksmünt, varav hälften betalas ut vid inskrivningen och hälften vid första utkommenderingen. Den årliga lönen utgör 4 rdr rmt i kontanter, 12 kubikfot råg, 48 lass hö, 60 lass halm, 6 lass ved, gårdselfång samt mulbete för en ko och några får. Båtsmannen har rätt att få nyttja dragare till uppkörning av åkern och till hemkörning av ved och gårdselfång. Båtsmannen ska väl vårda åbyggnaderna på torpet. Tillträdet sker den 14 mars 1872.

Carl August Hågman gifter sig 1874 med Sofia Jansdotter, född den 31 juli 1855 i Järfälla vid Jakobsbergs gård. De får under tiden på Håga tio barn, varav tre dör innan de nått ett års ålder.

Av tjänstgöringsrullan för Carl August Hågman framgår att han under sin tjänstetid fram till avskedet 1893 varit inkallad till tjänst 6 år, fördelat på 11 omgångar av högst varierande längd från 2 dagar till 12 månader. Han har oftast tjänstgjort på minavdelningen men också på ekipageavdelningen och ingenjörsavdelningen. All hans tjänstgöring är till lands. Hans betyg för uppförande är de första 10 åren B, på en skala från A till D, där A är högsta betyg och betyder "mycket gott". B betyder "gott". Senare blir betyget 8 respektive 9, på en skala från 10 till 1, där 10 är högsta betyg. Han har vid två tillfällen ådömts straff för undanhållning, ena gången med 5 dagars vaktarrest och andra gången med 3 dagars mörk arrest.

Carl August Hågman tar avsked den 20 mars 1893. Han väljs till kyrkvaktare i Järfälla på sockenstämma den 2 april 1894 och tillträder den 1 maj. Han bor kvar på torpet till 1899, då han flyttar till Sockenstugan invid kyrkan. Han avlider den 17 maj 1900 av magkräfta på Serafimerlasarettet och begravs den 24 maj.

Torpet upphör följaktligen som båtsmanstorp 1893 och roten vakanssätts. Genom den nära förestående reformen av hela försvaret och avskaffandet av grundskatterna blir det inte aktuellt att nybesätta roten.

På torpet bor efter familjen Hågmans avflyttning 1899 lite olika kategorier av personer utan anknytning till den militära organisationen.

År 1898 flyttar således torparen Johan Edvard Johansson och hans hustru Maria Charlotta Nilsson (senare skriven med makens efternamn Johansson) in på båtsmanstorpets med två fosterbarn, av vilka ett dör 1901 och ett återflyttar till Stockholm.

Under kortare perioder bor här också en f.d. piga med två barn samt en arbetarfamilj med två vuxna och sex barn, som flyttar bort 1906.

Torparfamiljen Johansson, som tar två nya fosterbarn, skrivs alltfört (felaktigt) på Håga båtsmanstorp, trots en notering i församlingsboken A1a:2a, sid. 210 om att utflyttning skett (troligen före 1905) till Igelbäcken, där mannen dör 1911 och hustrun bor kvar till 1926, då hon flyttar till Ålderdomshemmet i Barkarby, där hon avlider 1927.

I Järfällaboken skrev jag (sid. 322) att torpet var bebott till 1926, men rättade i slutskedet inför tryckningen detta till 1906 (sid. 799).

Rättningen baserades dels på en förnyad genomgång av församlingsböckerna, dels och framförallt på samstämmiga uppgifter från flera äldre sockenbor om att en förväxling från prästens sida måste ha skett i församlingsböckerna mellan Håga båtsmanstorp och Igelbäcken.

Håga båtsmanstorp har från 1995 fått förnyad aktualitet. Efter ett uppdrag i Järfälla Hembygdsblad, nr 2, maj 1995 av Hembygdsföreningens ordförande Hans-Ulrich Frohnert och efter ett förslag i kommunens FRIS-grupp (Samrådsgruppen för friområdenas administration och vård) om ideella före-

*Maria Charlotta Johansson
blev en av de sist boende på
Håga båtsmanstorp, 1900-
talets början*

Del av foto hos Georg
Berglund

ningars medverkan i den praktiska naturvården och genom ett därefter etablerat samarbete mellan Järfälla kommuns park- och naturavdelning, Järfälla Hembygdsförening och Naturskyddsföreningen i Järfälla ordnas varje år (sedan 1996) i april en fagning, dvs hopräfsning av löv och fjolårsgräs för att underlätta för den nya växtligheten att komma upp, och i augusti (sedan 1995) en slåttersöndag vid båtsmanstorpet.

Bland de drivande i detta projekt kan nämnas de två tidigare stadsträdgårdsmästarna Hans-Ulrich Frohnert och Kerstin Fogelberg. Genom denna fagning och slåtter hålls den gamla torpplatsen öppen, vilket höjer vistelsevärdet i betydande grad.

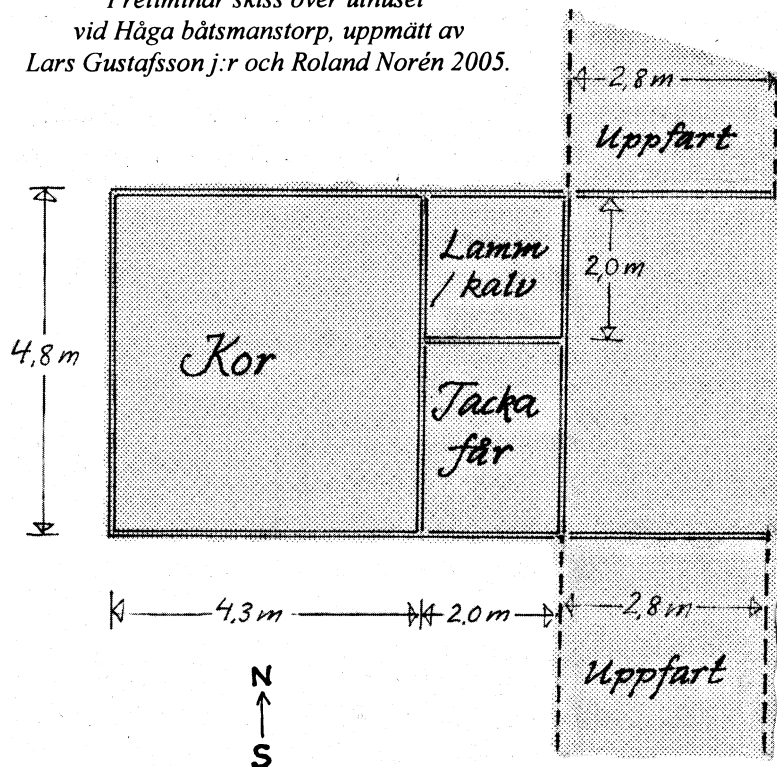
Marken vid Håga båtsmanstorp har annars historiskt sett inte varit slåtterängar i egentlig mening.

En bekräftelse på detta gavs när park- och naturavdelningen 1999 gjorde en växtinventering av området. Man fann då 111 arter, varav endast 12 var särskilt typiska för slåtter- och betesmark.

En skylt vid torpplatsen ger en del historiska notiser om torpet och uppgifter från fornminnesinventeringen 1980, om två husgrunder med stenskonig. Den ena mäter 7 x 6 meter och har ett spisröse i norra kanten, 4 meter i diameter och 1 meter högt. Detta är

alltså boningshuset. Den andra stengrunden mäter 6 x 4 meter och ligger närmare vägen.

*Preliminär skiss över uthuset
vid Håga båtsmanstorp, uppmätt av
Lars Gustafsson j:r och Roland Norén 2005.*

Mätningen är baserad på de stengrunder som finns kvar. En del av dessa är på några ställen raserade och mätningen blir därför ej exakt. Ytterkonturerna åt väster är emellertid relativt välbevarade. Största svårigheten är att mäta de inre avgränsningarna och de får betecknas som ytterst provisoriska. Detsamma gäller den östligaste delen av huset, där vi har tyckt oss skönja ett slags uppfartsramper från söder resp. norr (på skissen markerade med streckade linjer. Vidare har vi ej hittat stengrunder efter någon vägg öster om "uppfarterna". - Rummens beteckningar är förmodanden grundade på de två bouppteckningar som är bevarade från båtsmanstorpets 1831 resp. 1871.